גרש ושמן מעכבין ואין דבר אחר מעכב 6

גופא אמר רב "כל מקום שהחזיר לך הכתוב

בתורה מנחה אינו אלא לעכב ושמואל אמר

גרש ושמן מעכבין ואין דבר אחר מעכב

ולשמואל אע"ג דתנא ביה קרא לא מעכבא

וואי מלא כל היכא ידתנא ביה קרא ודאי וואי

מעכבא והכא במלא קומצו בקומצו קא

מיפלגי דתניא מלא קומצו בקומצו שלא יעשה

מדה לקומץ רב סבר הא נמי תנא ביה קרא

דכתיב ויקרב את המנחה וימלא כפו ממנה

ושמואל יוֹ דורות משעה לא ילפינן ולא יליף

שמואל דורות משעה יוהתנן כלי הלח

מקדשין את הלח ומדת יו יבש מקדשין את

היבש ואין כלי הלח מקדשין את היבש ולא

מדת יבש מקדשין את הלח ואמר שמואל

סל"ש אלא מדות אבל מזרקות מקדשין סל"ש

דכתיב 2 שניהם מלאים סלת שאני התם

דתנא בה קרא תריםר זימנין א"ל רב כהנא

ורב אםי לרב והרי הגשה דתנא בה קרא

ולא מעכבא יו מאן תנא ביה דכתיב יואת

תורת המנחה הקרב אותה יו בני אהרן לפני

ה' ההוא לקבוע לה מקום הוא דאתא דתניא

לפני ה' יכול במערב ת"ל אל פני המזבח אי

אל פני המזבח יכול בדרום ת"ל לפני ה' הא

כיצד ימגישה בקרן דרומית מערבית כנגד

חודה של קרן ודיו רבי אליעזר אומר יכול

יגישנה למערבה של קרן וו (או) לדרומה

של קרן אמרת "כל מקום שאתה מוצא שתי

מקראות אחד מקיים עצמו ומקיים חבירו

ואחד מקיים עצמו ומבמל את חבירו מניחין

את שמקיים עצמו ומבמל חבירו ותופשיז

ל"ק מוחק מן גרש עד מעכב וכל"ל מגרשה ומשמנה גופא וכ"ה בק"י, 3) נפסחים סא. עח: יומא לט: נא: יבמות מ. שבועות יומא לט: נא: יבמות מ. שבועות

יד. זבחים כג.], ג) [לקמן נו. נט.

סנהדרין טו: ע"שן, ד) לעיל ח:

מ א מיי' פ״ה מהל' איסורי מזבח הלי״ב ופי״א מהל' פסוה״מ הלכה טו: יב מיי' פי״ב מהל' מעה״ק הל'

מוסף רש"י

בוו בן 'ו ב כלי הלח. קערות ומוקחת לדם וליין ולשמן, מדרת היבש. שמי מדות של יצש מיו שם שפרון וחלי עשרון, עשרון למדית כל המנחות חלי עשרון לחלות בו מנחת חביתי כ"ג לחלות בכקר ומתלימה בערב, לחכו נותו גדי שה שונה שלה להכי נקט גבי יבש מדות שאין כלים מיוחדים ליבש אלא אלו, דכלי שנותניו בו מנחה כלי לח דפני שממון גו מנחה כלי למ הוא שמורקות וקטרות כלור ה לכך ואון כלי לה מקדשות את הדבש. נכתול את מתכם לה שמדות הלה (החדים פח.). אה שבו. דלון כלי כלה מקדשין את היבש אלא מדות. ז' מדות מה שלים בסין וכלי די מדות שלים בסין וכרי דכיון דהנין להנין לא מו ליבש למדה וכן לא נמשמו מו ליבש למדה וכן לא נמשמו מו ליבש למדה וכן לא מנשמו אלא למדידה לפיכך אין מקדשין אבל ע"י מדידה אבל מזרקות. אע"ג דכלי הלח נינהו מקדשין יבש דכי היכי דחזו ללח חזו לסלת שהוא יבש (שם). חזו נסנת סהות יכם (שם).
שניהם מלאים סלת. וכמנחמ נסנים קמשמעי דטעונה שמן וקלמנד דמודק וקערה קדשו סלת (לעיד ה) למנחת נדכה (בחבר דו ועי רשיש ה). לפני ד". הקרב לאותה בני אסרן לפני ד". מיין ביין הוא היין לפני ד', היינו שמגיעה למזכח (זבחים סג:). יכול במערב. יגיענה לדופן מערבי של מזכח דהיינו לפני ד', שההיכל במערב והמזבח בחלר ל"ב אמה רחבו ממולע באמלע העזרה, וכן ההיכל פתוח הוא ורחבו עשרים אמה ככל חללו של היכל כנגד חודה. כל מה שיכול לקרבו כלפי מערב ובלבד שיהא שם קצת דרום משום אל פני קלת דרום משונ המזבח, דאי לאו ליכא לפני ד' כלל קלת דרום משום אל פני מהחובת המובח, דאי לאו כנגד חודה מחובת, לפני די כלל שהרי זויות הסיכל כולם כנגד זויות מתובת מחובת דה, דריר. במסכת סוטה בפ"ב (שם) מפרש מאיוו לכין להגיע גופה למובת אל הכלי והחיב גופה למובת אל הכלי והחיב דרי אלינוד אורה ביותר אותר אותר המובח ביותר אותר אותר. סג:). ר' אליעזר אומר. דורשו למקרא בענין אחר וכך דורשו מחוך שנאמר לפני ד' אל פני המוצח יכול יגישנה לאחד פני מתומל יכיל נישכה לחמד מקן רצה למערב כל הלדומה כך משיני כל מקום שאתה בין משיני כל מקום שאתה מוצא וכון. דכיון דלשבר לקיים לת שניהם מו לת חוקתה לה לה מושה לה היו שום לא מפוס המקיים את שניהם לכני דווית הסיל מון לללת מפוס המקיים את שניהם לכני דווית הסיל מון ללני דווית הסיל מון האת מאג יי אלושור בליה האת מאג יי אלושות בליה האי תנא. ר' אליעור כוליה מזבח בצפון קאי. נחלק לפוני של עורה ולים ליה דמונה ון כנגד ההיכל וכתליו, נמלא מו של מזבח כנגד אמלע

שימה מקובצת

שניהם וכו' (פומה יד:).

ליה נמחק: כן ושמואל מ) חיבת ליה נמחק: כן ושמואל לא יליף דורות משעה. ומצי למיעבד לשמואל מדה לקומץ ולרב נמי אי לאו דתוא ביה קרא הרי אמינא דמצי למיעבד מדה לקומץ ותימה מאי שנא מהא דאמרינן בפ"ק [דף יא ע"א] אי אמי מרויני ועומות זאמי מחוד אתי מחוד אמי מרויני ועומות זאמי מחוד אתי מחוד את אפי׳ מבורץ ופשוט דאפי׳ פסול הוי ולא בעינא תנא ביה קרא . וצריך לומר דיש סברא לפסול מבורץ בקומץ טפי ממדה לקומץ דהכא: ג) ומדת היבש מקדשין כו' ולא מדת היבש

ושמן מעכבי׳ ואין דבר אחר מעכב משמע דבריו פותרים זה את גרש ושמן. הוא דהחזיר בהן הכתוב ומעכבא: ואין דבר אחר זה דתלי טעמא בחזרה ולא בה"א יתירא וע"ק אמאי לא מייתי קרא דמסלתה דרכשי מיניה בפ"ק (לעיל די ט:) שאם חיסר כל שהוא ⁹ פסולה בחמיה: מלא קומלויא! . כתיב בחד דוכתא הדר שני בדבוריה ב־[שמע מינה] דה"ו מטעם שינה הכתוב באן קאמר ונראה דהכא וכחיב בקומנו למידרש מיניה בידו (4) יקמוך לא יעשה כלי למדת

מיירי לענין שיעכבו זה את זה דבעי דשנה עליו הכתוב וסמיך אמסלתה ומשמנה לגבי מנחת העומר כחיב וויהרא ב) מגרשה ומשמנה ובשאר מנחות כתיב מסלתה ומשמנה וגרשה וסלתה הכל סולת ולקמן בפירקין (דף כו.) גבי סולת ושמן מעכבין זה את זה מייתי מגרשה ומשמנה ומסלתה ומשמנה אבל לגבי דמיעוטן מעכב את רובן מייתי מסלתה ומשמנה וכן גבי עיכובה דנפשיה לה בעי שנה לעכב אבל לגבי מעכבין זה את זה בעי שנה לעכב:

בקומצו שלא יעשה מדה לקומץ. בפ"ק (לעיל ד' יא.) דרשי" מלא קומלו יכול מבורץ ח"ל בקומלו

תרתי שמעת מינה: ושמואל אמר דורות

אמר דורות משעה לא ילפינן. הא דבעי רבי זירא למילף בפ"ק (לעיל דף ט:) מוימלא כפו ממנה דכל מקום שנא' כפו אינו אלא ימין לא מתוקמא מילתיה במסקנא והא דמסיק רבא יד יד לקמילה דיליף וימלא כפו מיד דמלורע לענין קמילה ולדורות שמא כיון דשאר גזירות שוות דאזן ורגל לדורות עבדינן נמי הך והא דא"ר אלעזר בזבחים בפרק קדשי קדשים (דף ס.) מובח שנפגם אין אוכלין בגינו שירי מנחה שנא' ואכלוה אלל המובח וכי אלל המובח אכלוה כו' שאני התם דאשכחן כיונא בה קדשי דורות דדריש התם לעיל מזבח שנפגם כל קדשים שנשחטו שם פסולין שנאמר וזכחת עליו כו׳ אבל אין לפרש דלא יליף הכא דורות משעה משום דנתחנך אהרן כל ז' ימי המלואים ועשה קמינה בכפו דא"כ מאי קפריך מהא דאמר כי שמואל אבל מזרקות מקדשים דכתיב שניהם מלאים סולת ועוד אמרינן בזבחים בפרק טבול יום (דף קא.) גבי אנינות שאמר לו אהרן למשה אם שמעת בקדשי שעה שהותרה

מעכב. ואע"פ שהחזיר בו הכתוב י]: ואע"ג דתנא ביה קרא כו'.

קומלו: כפו. ולא כלי הילכך אם המן בכלי פסל: יבו דורות משעה לא ילפינן. ה"ה חזרה דגרש ושמן הוא דאתאי לעיכובא וכן דוגמתה שהוחזרו בתורה מנחת דורות אבל וימלא כפו לא חזרה היא: לא שנו. יג] דאין שמקדים יבש אלא במדת לח כגון הין ולוג דכל מדה לא חזיא ליה אלא למילתיה למדות והין ולוג במדת יבש ליכח: אבל מורקות. שהן כלי דם מקדשין סלת יבש ויליף טעמא מנשיאים אלמא גמר דורות משעה: ד] מאן פנא בה. כלומר איזה מהרא שנה בה הקרב אותה מון בני אהרן לפני ה': יכול במערב. בהיר מערבי של מזבח ביו היינו לפני ה' כנגד פתח ההיכל דהיכל במערב: ת"ל אל פני המובח. ופני המובח

זה דרום שהכבש בדרום: מערב P"P היכל אולם

כנגד חודה של קרן. בפ' ב' דסוטה

לדרומה. כאן וכאן: כוליה מובח בלפון. עורה קאי ופתח היכל באמצע עורה וכיון דכל המובח בחלי עורה עומד יח] בו בלפון אישתכח דקיר דרומית של מזבח כלה לפני פתח ישן (אהל) ההיכל ונקרא דרומו של מזבח לפני ה':

את שמקיים עצמו ומקיים חבירו שכשאתה אומר לפני ה' במערב בטלתה אל פני המזבח בדרום וכשאתה אומר אל פני המזבח בדרום קיימתה לפני ה' והיכא קיימתה אמר רב אשי יו ייקסבר האי תנא כוליה מזבח בצפון קאי מתקיף לה יו רב הונא הרי מלח דלא תנא ביה קרא ומעכבא יו ביה דתניא יברית מלח עולם הוא שתהא

(דף יד:) פריך מאי יוֹ דיו: למערבה

ברית

דכתיב כחטאת וכאשם מה חטאת ואשם טעונה יסוד אף הגשת מנחה טעונה יסוד ורוח דרומית לא היה בו יסוד אלא אמה הסמוכה למערבית וצריך לומר דמ"מ אצטריך לפני ה' לאשמועינן שהיה צריך להגישו ממש סמוך להקרן כדי לקיים לפני ה' בכל מה שיוכל יכני וו בכי, מוו שוכי, ולהקריבו לקרן דרומית מערבית ממש אבל ת״ק סבר דמזבח ממוצע היה וקאי ל״ב דמזבח ממוצע היה וקאי ל״ב אמות כנגד (מ׳) [ל״ב] אמות של חלל ההיכל וכתליו א״כ לא היה הדרומי כלל לפני ה׳ לפיכך היה צריך לת״ק להגישו ממש כנגד חודו של קרן והיינו שפיר . כמו מערבית ממש: סֹ רבי אויא הרי: **ט**ן תיבת ביה נמחק: י) הכתוב. כדמפרש לקמז במלא דשמואל דורות משעה לא
ילפינן והכי קאמר חזרה דגרש
ושמן הוא דאתאי לעיכובא וכן
דוגמתה שהוחזרו בתורה מנחת
דוות אבל וימלא כפו לא חזרה
היא. הס"ד ומה"ד ואע"ג:
"מ) מלא קומצו. בקומצו. תרי קראי כתיבי מלא קומצו כתיב: יכן ד"ה דורות משעה נמחק מכאן ושייך לעיל (ועמ״ש באות י): יגן לא שנו דכלי לח הקרב אותה בני: מו) דהיינו: יו) מאי. ודיו: יו) עומד מצד צפון אשתכח: יון לפני פתח ליתא: (6) קאמר. גליון ואין לומר דה"נ הוי טעמא משום דשנה בהו קרא וסמיך עולם הוא לא כתיב גבי קרבנות אלא גבי בבן מתנות כהונה (במדבר יח) ואם תמלי לומר דדרשינן מדאפקיה רחמנא בלשון מלח א"כ אשכחן דשנה הכתוב במלח לעכב וכן לקמן בברייתא (דף כא:) דהאומר הרי עלי מנחה שכחוב בסיפרא חלמוד לומר ברית מלח עולם

אנינות לא שמעת בקדשי דורות ומיהו שמא התם כך נאמר לו בפירוש דאי לאו הכי קשיא ליה לרב דיליף 🖰 שעה מדורות והא דבעי קרא בפרק נגמר הדין (סנהדרין דף מה. ושם) דלדורות ירייה וסקילה ולא יליף מסיני לא דמי להכא דדילמא אעבירה דסיני מיחייב תרתי ולא בשאר עבירות והא דבעי בפ״ק דסנהדרין (דף טו:) שור סיני בכמה ילפינן שעה מדורות או לא החם גלוי מילתא בעלמא חדע דלבסוף יליף לה מדכתיב אם בהמה אם איש כוי ותנלן דאיש סיני בכ"ג אי לאו דיליף מדורות והא דילפינן לקמן בסוף החודה (דף פב:) פסח דורות מפסח מלרים ואפילו מאן דפליג לא פליג אלא משום דאין דנין אפשר משאי אפשר שאני המם דפסח מפסח שייך למילף טפי ולריך לדקדק לשמואל דקסבר הכא מדה לקומץ לא פסל משום דלא יליף דורות משעה הא שנא בפ״ק ולעיל דף ו.) קמץ ועלה בידו גרגיר מלח או קורט של לבונה פסל מפני שאמרו הקומץ החסר והיתר פסול ומהאי קרא גופיה דריש ליה התם בגמרא מדכתיב מלא קומצו בקומצו ולא מלינו ששנה לאו מוימלא כפו ואי בלא שנה הכתוב מסתבר לן שעיכב א"כ גם לענין מדה לקומץ נמי מעכב כיון דתרוייהו מהאי קרא נפקי: בלי הדח מקדשין את הדח. פירטתי בפ"ק (נעיל דף מ:): דתנא ביה קרא תריםר זימני. אין להקטות אדרכה ליהוו שני כתובין הבאין כאסד ואין מלמדין: ההוא דקבוע דה מקום. וא"ת קביעות מקום שמעי" מקרא דהקריב ואייתר ליה והגישה לומר דשנה הכתוב לעכב וי"ל אי מהקריב הוה אמינא על הכבש סמוך למובח ולא על המובח ממש כדאשכחן והקריב הכהן את הכל המובחה דאמרינן בפ"ק (לעיל דף י.) זו הולכת איברים לכבש: בגגד חודו של קרן ודיו. בפ"ב דסוטה (דף יד:) דייק מאי ודיו ומשני ס"ד תיבעי הגשה מ) כמנחה גופה פי׳ שיסירנה מן הכלי ויגיש הסולת עלמו למובח ובריש נדה (דף ב.) גבי כל הנשים דיין שעתן אין מדקדק מאי דיין וי״ל דהתם שייך שפיר למיתני דיין לאפוקי מהלל וחכמים: לבוערבה של קרן לדרומה של קרן. פי׳ בקונטרס כאן וכאן וקשיא א״כ מאי מקיים עלמו ומבטל חבירו והלא מגישה כאן וכאן ובזבחים פ׳ קדשי קדשים (דף סג:) גרסי׳ בספרים או לדרומה של קרן פירוש לאיזה רוח שירלה והשתא ניחא דתופסין את שמקיים עלמו וחבירו ואם מגישה ברוח מערבית סמוך לקרן נמלא מבטל פני המובח דהיינו דרום כדאמרינן בזבחים (דף פב:) על ירך המובח לפונה כאדם ששוכב דיריכו בלפון וראשו בדרום ואם מגישה ברוח דרום סמוך לקרן מערבית נמלא מקיים שניהם שגם זה לפני ה' דכוליה מובח בלפון והיכל ממולע באמלע עורה ונמלא י' אמות פתחו של היכל ה' בלפון וה' בדרום ונמלא דרומו של מזבח לפני הפחח ואינו יכול להתרחק מהקרן דלא קרינא ביה לפני ה' כיון דיש קרוב ממנו וסימן לדבר קני מנורה דמורח ומערב מונחים ולא קרינא לפני ה' אלא בנר הסמוך אע"ג דכולן סדורות ברוח אחת זו אחר זו ומיהו נר שני של ב' נרות מזרחיות קרי נר מערבי כמו שאפרש לקמן בפרק כל קרבנות (דף פו:): הדר מלח דלא תגא ביה קרא. במסקנא משני כיון דכתיב ביה ברית כמאן דתנא ביה קרא דמי והשתא ס"ד דמדקאמר אמר רב כל מקום שהחזיר משמע שלא מלא עיכוב ¹⁾ אחר אלא במנחות דתניא ברית מלח עולם הוא ר"ת גריס מלח ברית והוא קרא דכתיב בפרשת ויקרא לא חשבית מלח ברית אלהיך מעל מנחתך אבל ברית מלח

הוא ולהלן הוא אומר מאת בני ישראל ברים עולם גרים נמי ר"ת מלח ברית דקרא דולא תשבית דריש לה במ"כ:

מקרשין כי זיה מדה היבש משכחן דשנה התחוב בתכנס מעכב וכן נקותן נבנייתם (דף כח:) דה מקרשין: זי מעכבת מאי הנא הוא ולהלן הוא אותר מאת בני ישראל ברית עולם גרים בה: פו אותה. זנר יונני זא הביש בשר וחיבות בני אחרן ההגיש כשר וחיבות בני אחרן הביש אחרות הניש כשר וחיבות בני אחרן לפני הי אחרותי בשר אחרותי בנו אחרותי בני לפני ה' לפי שהיה כל רוח הדרומי כנגד אמצעו של פתח היכל ומיחו בדי לקיים לפני ה' מש היה מגישו לקון דרומית מערבית ומסיים בת"כ מילתי דר"א הא כיצד מגישו לקון דרומית מערבית ואית למה לי

זכחים פח., כ) ג"ו שם, ו) ולחמו סא. סוטה יד: זבחים סג:ז. ו) סוטה יד: ובחים סג :. ל) ובחים סוטה די. זכחים סג., ש) ובחים ג. נח. סג. כח סג. כח טוסי די., ש) כל הלח תקדש יבש כי / מילחיי למדוד. צ'יק, י) פסולה ונראה דהכא נמיי כו' קאמר והכא מיירי.
 צ'יץ, כ' נ"א שמואל הס"ד ומה"ד אבל מודקות כו' מלאים סוות והא דאמרינן בזבחים כו' דורות מיהו כו' כל"ל. ונ"ב ע' זה הדיבור בפ' נגמר הדין דף מה., ל) נ"ל דורות משעה. ל"ק, מ) מנחה גופה. ל"ק, () נ"א עיכוב אחר במנחות אלא משום שהחזיר והס"ד ומה"ד דתניא ברית כו' מנחה שכתו בספרים ת"ל כו' כל"ל. ז"ק, תורה אור השלם

1. ויקרב את המנחה וימלא

בפו ממנה ויקטר על המזבח מלבד עלת הבקר: ויקרא ט יז

במדבר ז יג זאת תורת הַמִּנְחָה הַקְּרב. אֹתָה בְּנֵי אַהָרן לפְנֵי יְיָ אֶל פְּנֵי תַּבְּוְבֵּנוּ: 4. כֹּל תְּרוּמֹת הַקְּדְשִׁים אֲשֶׁר יָרִימוּ בְּנֵי יִשְׂרָאל לַיִיְ נָתַתִּי לְךְּ וּלְבָנֶיךְ וְלִבְנֹתֶיךְ אִתְּךְ לְחָק עוֹלָם בָּרִית מֵלֵח עוֹלָם הָוֹא

הגהות הב"ח (A) רש"י ד"ה מלא וכו' נידו קומץ אבל לא יעשה:

שימה מקובצת (המשך) לפני ה' להכי תיפוק לי משום

לפני ה' שהרי חודו היה נידון אין מקדשין יבש אלא במדת כו׳ לא חזיא אלא למלתיה והין ולוג לפני ה׳: כ) תיבות שמע מינה